

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Софіна Ігор Володимирович, 1995 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2018 р. Національний транспортний університет в м. Києві за спеціальністю «Право», працює адвокатом, партнер АО «ВЕРІТІ ГРУП», виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Право».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Університету «КРОК» від 30 квітня 2026 р. за № 46-3 у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – **Скоморовського Віталія Богдановича**, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри теорії та історії держави і права Університету «КРОК»

Рецензентів – **Степаненко Наталії В'ячеславівни**, доктора філософії з галузі знань «Право», доцента, доцента кафедри теорії та історії держави і права Університету «КРОК»

Доляновської Інни Миколаївни, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри державно-правових дисциплін Університету «КРОК»

Офіційних опонентів – **Ярмиша Олександра Назаровича**, доктора юридичних наук, професора, член-кореспондента Національної академії правових наук України, заслуженого юриста України, завідувача Навчально-наукової лабораторії дослідження проблем забезпечення прав осіб, які постраждали

від війни Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ

Бєлової Мирослави Володимирівни, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

на засідання «24» червня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» **Софіні Ігорю Володимировичу** на підставі публічного захисту дисертації «**Функціональне призначення Національної поліції в системі забезпечення прав і свобод людини: теоретико-правове дослідження**» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано у Вищому навчальному закладі «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ.

Науковий керівник – **Корольова Вікторія Вікторівна**, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри державно-правових дисциплін Університету «КРОК».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконаного державною мовою. Вона є комплексним, цілісним і завершеним науковим дослідженням, що містить нові науково обґрунтовані результати, які відзначаються науковою новизною. Дисертацію присвячено комплексному теоретико-правовому аналізу функціонального призначення Національної поліції у системі забезпечення прав і свобод людини. Отримані результати мають істотне значення для галузі знань 08 «Право». Зокрема, уперше сформульовано авторське визначення функціонального призначення поліції у сфері забезпечення прав і свобод людини як нормативно закріпленої, динамічної та багатокомпонентної діяльності Національної поліції України; з урахуванням безпекових трансформацій, спричинених воєнним станом, запропоновано класифікацію функцій Національної поліції України за

функціонально-стратегічними критеріями, що поєднує класичні елементи правоохоронної діяльності з новітніми завданнями кризового управління та гуманітарної безпеки.

За свої змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (із змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (із змінами) і Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із змінами).

Здобувач має 11 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 статей опубліковано у наукових періодичних виданнях України, що включені до міжнародних наукометричних баз, а також 6 публікацій, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації.

1. Корольова В. В., Софіна І. В. Функціональне призначення Національної поліції України. *Legal Bulletin*. 2024. № 1 (11). С. 123–127. DOI: <https://doi.org/10.31732/2708-339X-2024-11-A17>

2. Софіна І. В. Місце і роль поліцейської освіти у забезпеченні реалізації функціонального призначення національної поліції на основі зарубіжного досвіду. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2025. Серія Право. Вип. 89: ч. 4. С. 295–299. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.4.43>

3. Софіна І. В. Аналіз історичних аспектів становлення та розвитку функціонального призначення поліції. *Legal Bulletin*. 2025. №16. С. 116–122. DOI: <https://doi.org/10.31732/2708-339X-2025-16-B14>

4. Софіна І. В. Функціональне призначення національної поліції в контексті прав людини: сучасні виклики. *Науковий вісник Ужгородського*

Національного Університету. 2025. Серія Право. Вип. 91: ч. 3. С. 220–224. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.91.3.33>

5. Sofina I. Theoretical approaches to determining the functional purpose of the national police in the context of human rights. *Legal Horizons*. 2025. № 27(4). P. 65–75. DOI: <https://legalhorizons.com.ua/lh/article/view/226/164>

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти) та висловили зауваження:

Офіційний опонент – **Ярмиш Олександр Назарович**, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, заслужений юрист України, завідувач Навчально-наукової лабораторії дослідження проблем забезпечення прав осіб, які постраждали від війни Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У дисертації значну увагу приділено аналізу історичних передумов становлення та розвитку Національної поліції України, а також еволюції її функціонального призначення. І це прагнення автора заслуговує на підтримку. Водночас, історико-правничий аналіз, щоб бути об'єктивним і всебічним, має спиратися на висвітлення не лише положень тих чи інших нормативно-правових актів минулого, а й реальної практики їх застосування. Тому вважаю дещо надмірно компліментарною оцінку з боку дисертанта деяких положень «Статуту благочиння» (1782 р.) та «Тимчасових правил про поліцію» (1862 р.). Адже зовсім не випадково з березня 1917 р. слово «поліція» надовго зникло з лексики населення бувшої Російської імперії як ненависне для народу.

Вважаю також за необхідне зауважити наступне. Висвітлюючи події 1917-1920 рр. на теренах України (с.35-36 дисертації), автор мав хоча б стисло згадати про створення й завдання державної варти Української держави та міліції Української народної республіки.

2. Автором обґрунтовується наявність певної спадковості між міліцейською системою радянського та пострадянського періодів і сучасною моделлю Національної поліції України, що виявляється у збереженні окремих

організаційно-правових механізмів, функціональних напрямів діяльності та інституційних засад забезпечення правопорядку.

Водночас зазначені положення викликають наукову дискусію щодо меж та характеру такої спадковості. Зокрема, постає питання, наскільки коректно вести мову про інституційну спадкоємність між міліцією та Національною поліцією України, з огляду на те, що остання створювалася в межах масштабної правоохоронної реформи та ґрунтується на якісно інших ціннісних засадах, стандартах діяльності й моделях взаємодії з суспільством. На відміну від попередньої системи, діяльність Національної поліції орієнтована на принципи верховенства права, дотримання прав людини, відкритості, підзвітності суспільству та сервісного підходу до виконання публічних функцій.

У зв'язку з цим доцільно було б чіткіше розмежувати організаційну, функціональну та ціннісно-правову складові інституційної спадковості, а також конкретизувати, які саме елементи міліцейської системи були збережені, трансформовані або замінені в процесі реформування правоохоронних органів. Додаткового обґрунтування потребує й питання про те, чи слід розглядати створення Національної поліції України як етап еволюційного розвитку системи органів внутрішніх справ, чи як формування якісно нової інституційної моделі правоохоронної діяльності.

3. У дисертації автор послідовно доводить, що сучасна Національна поліція України функціонує на засадах сервісного підходу та орієнтації на забезпечення прав і свобод людини. Однак чи не є концепція «сервісної поліції» певною мірою декларативною, зважаючи на те, що основний обсяг повноважень поліції й надалі пов'язаний із державним примусом, контролем та правоохоронною діяльністю? Чим, на Вашу думку, сервісна модель поліції відрізняється від модернізованої правоохоронної моделі не лише на нормативному, а й на практичному рівні?

4. У дисертації (с. 94–96, 99, 116) обґрунтовується трансформація Національної поліції України у напрямі сервісно-правозахисної моделі функціонування. Водночас дискусійним залишається питання, чи не закладена

в самій природі поліцейської діяльності постійна суперечність між необхідністю забезпечення публічної безпеки та обов'язком гарантування прав і свобод людини. Чи не вважаєте Ви, що йдеться не стільки про досягнення остаточного балансу між цими цінностями, скільки про безперервний процес їх узгодження залежно від конкретних суспільних умов і безпекових викликів? Яким чином запропонована Вами концепція функціонального призначення Національної поліції дозволяє забезпечити таке узгодження на практичному рівні?

5. І ще одне питання, безпосередньо пов'язане з темою дисертаційного дослідження. Вже цілком очевидно, що протягом останніх місяців Національна поліція, після серії резонансних (в тому числі трагічних) подій, як в столиці, так і в різних областях, стала об'єктом гострої критики з боку досить широких верств суспільства, ця тема не сходить з порядку денного в інформаційних мережах. Хотілось би почути від дисертанта, як він оцінює ситуацію, що склалася, чи всі претензії до поліції є справедливими, що можна запропонувати для виправлення нинішнього становища?

Офіційний опонент – **Бєлова Мирослава Володимирівна**, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У дисертації функціональне призначення Національної поліції розглядається як динамічна категорія, здатна трансформуватися залежно від суспільних потреб та безпекових викликів. Водночас чи не створює такий підхід ризик надмірного розширення функцій поліції? Які правові та інституційні критерії, на Вашу думку, мають визначати межі цієї динамічності для забезпечення відповідності діяльності поліції конституційним засадам, принципу правової визначеності та гарантіям прав і свобод людини?

2. У дисертації зазначається, що в умовах воєнного стану функціональне призначення Національної поліції України зазнає суттєвої трансформації та доповнюється новими безпековими завданнями. Водночас чи не створює така

тенденція ризик розмивання меж між поліцейською та військовою діяльністю? Якими, на Вашу думку, мають бути правові критерії розмежування компетенції Національної поліції та військових формувань у сфері безпеки, і чи є чинне законодавче регулювання достатнім для належного визначення особливостей діяльності поліції в умовах воєнного та надзвичайного стану?

3. У дисертації обґрунтовується концепція «превентивної резильєнтності» як новий підхід до розуміння функціонального призначення Національної поліції України. Водночас постає питання, чи є ця концепція самостійною науковою конструкцією, чи радше синтезом уже існуючих підходів, насамперед community policing та resilience governance. У чому полягає її принципова відмінність і наукова новизна, за допомогою яких критеріїв може бути оцінена її практична ефективність та які зміни до нормативно-правового регулювання діяльності Національної поліції є необхідними для її реалізації?

Рецензент - **Степаненко Наталія В'ячеславівна**, доктор філософії з галузі знань «Право», доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права Університету «КРОК». Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У роботі запропоновано авторську класифікацію функцій Національної поліції України, яка становить значний теоретичний інтерес та сприяє поглибленню наукових уявлень про функціональне призначення цього правоохоронного органу. Водночас потребує додаткового обґрунтування питання щодо практичних механізмів реалізації запропонованої класифікації. Зокрема, доцільно уточнити, яким чином її результати можуть бути використані у процесі вдосконалення законодавства, відомчого нормативно-правового регулювання та організації діяльності Національної поліції України.

2. У дисертації значну увагу приділено ролі Національної поліції у забезпеченні прав і свобод людини в умовах сучасних безпекових викликів, зокрема під час дії правового режиму воєнного стану. У зв'язку з цим дискусійним видається питання щодо механізмів забезпечення належного балансу між потребами національної безпеки та гарантуванням прав і свобод людини під час реалізації Національною поліцією спеціальних повноважень у

зазначених умовах. Крім того, потребує додаткового обґрунтування позиція автора щодо того, які з функцій і повноважень, запроваджених або суттєво розширених у період воєнного стану, доцільно інтегрувати до постійної моделі діяльності Національної поліції після його завершення, а які повинні зберігати виключно тимчасовий характер.

3. Позитивно оцінюючи проведений у підрозділі 2.3 «Функціональне призначення Національної поліції у сфері забезпечення прав людини: національні стандарти та зарубіжний досвід» порівняльно-правовий аналіз, слід зазначити, що його науковий потенціал міг би бути додатково посилений шляхом більш чіткої систематизації досліджуваних зарубіжних моделей за уніфікованими критеріями порівняння. Зокрема, йдеться про такі критерії, як рівень сервісної орієнтації поліцейської діяльності, ступінь централізації управління, особливості взаємодії з громадою та механізми забезпечення прав людини. У зв'язку з цим доцільним видається уточнення того, наскільки наведений порівняльно-правовий матеріал дозволяє сформувати цілісну концептуальну основу для обґрунтування функціонального призначення Національної поліції України та виокремити найбільш релевантні елементи зарубіжного досвіду, що можуть бути використані для подальшого вдосконалення її діяльності в сучасних умовах.

Рецензент – **Доляновська Інна Миколаївна**, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри державно-правових дисциплін Університету «КРОК». Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У підрозділі 3.1 «Поліцейська освіта як засіб підвищення ефективності реалізації функціонального призначення Національної поліції у сфері забезпечення прав і свобод людини» автор переконливо обґрунтовує значення поліцейської освіти як інструменту формування правозахисної моделі діяльності поліції. Разом із тим недостатньо розкритим залишається питання оцінювання ефективності поліцейської освіти. Зокрема, доцільним було б запропонувати систему показників або критеріїв, за допомогою яких можна встановити взаємозв'язок між рівнем професійної підготовки поліцейських та

результативністю забезпечення прав і свобод людини.

2. У підрозділі 2.3 «Функціональне призначення Національної поліції у сфері забезпечення прав людини: національні стандарти та зарубіжний досвід» автор здійснює ґрунтовний аналіз організації та функціонування поліцейських систем низки зарубіжних держав. Водночас недостатньо конкретизованими залишаються механізми адаптації окремих зарубіжних практик до вітчизняних умов. У зв'язку з цим постає питання, які саме елементи досліджених моделей поліцейської діяльності, на думку автора, є найбільш придатними для впровадження в діяльність Національної поліції України з урахуванням сучасних безпекових викликів, правового режиму воєнного стану та потреб післявоєнного відновлення держави?

3. У підрозділі 1.3. «Методологічні підходи до дослідження функціонального призначення поліції в системі забезпечення прав і свобод людини» (с. 74, 77 і далі), автор обґрунтовує комплексний міждисциплінарний підхід до дослідження функціонального призначення Національної поліції та наголошує на його динамічному характері. У зв'язку з цим виникає питання, чи можна вважати функціональне призначення Національної поліції сталою правовою категорією, визначеною законодавством, чи воно повинно змінюватися залежно від суспільних потреб, безпекових викликів та умов воєнного стану?

Голова ради – **Скоморовський Віталій Богданович**, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії та історії держави і права Університету «КРОК». Оцінка позитивна без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 (п'ять) членів ради;

«Проти» – 0 (нуль) членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада Університету економіки та права «КРОК» присуджує **Софіні Ігорю**

Володимировичу ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова ~~разової~~
спеціалізованої вченої ради

доктор ~~юридичних наук~~, професор

Віталій СКОМОРОВСЬКИЙ

